

ניצול לרעה
של ארגונים
ללא כוונות
רווח למטרות
מימון טרור

מאי 2023

NON
PROFIT

תוכן עניינים

3.....	תקציר מנהלים.....
3.....	כללי
3.....	שימוש באלכ"רים למטרות טרור.....
5.....	רקע כללי
7.....	פעילות אלכ"רים מול ישראל בהקשרי מימון טרור
8.....	אלכ"רים מנקודת מבטה של הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור
11.....	הנחיות לגופים המדווחים
12.....	דגלים אדומים
12.....	פעילות מול לקוחות, תורמים, שותפים, ספקים.....
12.....	אופן התנהלות פיננסית.....
13.....	מבנה הארגון ואופן התנהלותו.....

תקציר מנהלים

כללי

ארגון ללא כוונות רווח (NPO - Non-profit Organization) הוא יישות משפטית או ארגון העוסק בגיוס וחלוקה של כספים או משאבים למטרות ציבוריות-חברתיות עבור קהל מסוים או עבור ציבור לא מוגדר, שלא למטרות רווח כלכלי. ארגונים אלו פועלים כדי לקדם ולממש יעדים שאינם עסקיים, בכלל זה בתחומי החברה, חינוך, דת וסיוע הומינטארי, תוך קבלת הטבות מס (בשונה מארגונים למטרות רווח) ופועלים תחת כללי מיסוי המבדילים אותם מארגונים הפועלים למטרות רווח.

ארגונים ללא כוונת רווח ("אלכ"רים") משרתים מגוון רחב של מטרות בעלות ערך חברתי וציבורי חשוב ביותר, ופעילות במסגרתם נהוגה בכל רחבי העולם. לשם מימוש מטרות ציבוריות וחברתיות נדרש במרבית המקרים מימון כספי, ולפיכך ארגונים אלו פועלים לשם כך באמצעות המערכות הפיננסיות השונות. בנוסף, ישנם ארגונים המספקים תמיכה חומרית בדמות מוצרים, ציוד וכדומה. מדובר בפעילות מבורכת. יחד עם זאת, קיימים מקרים בהם מתבצע שימוש לרעה באלכ"רים לצורך מימון ותמיכה בפעילות טרור. על מנת להתמודד בצורה אפקטיבית יותר עם הסיכון הכרוך במגוון רחב של פעילויות, הרשות שמה לה למטרה לפרסם ידע מקצועי, אשר יסייע בצמצום הסיכון באמצעות זיהוי פעילות אשר נראה כי היא קשורה למימון טרור ומניעתה, ודיווח במקרה ונדרש לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור.

התובנה ברחבי העולם ביחס לסכנה הטמונה בניצול לרעה של אלכ"רים על ידי ארגוני טרור העמיקה לאחר פיגועי ה-11 בספטמבר 2001. [הוועדה האמריקאית](#) לחקר האירועים ציינה בדו"ח הסופי שפרסמה לאחר הפיגועים כי פעילותו של ארגון הטרור אל-קאעדה טרום הפיגועים מומן בהיקף של 30 מיליון דולר בשנה שמקורם העיקרי היה ארגוני צדקה, אשר נוצלו למימון טרור, לעיתים תוך רמיה ושיטוי, לעיתים תוך שיתוף פעולה עם ארגון הטרור ולעיתים אף הוקמו על ידו.

בשנת 2001, זמן קצר לאחר הפיגועים, פירסם ארגון ה-FATF¹ תשע המלצות מיוחדות לעניין מימון טרור שכללו המלצה שנוגעת לארגונים ללא כוונת רווח (NPOs) תוך הגדרת הסיכון הנובע ממגזר זה בהקשרי מימון טרור. בשנת 2012 אוחדו 40 ההמלצות לעניין הלבנת הון ותשע ההמלצות המיוחדות לעניין מימון טרור, כאשר המלצה 8 [להמלצות](#) ה-FATF עוסקת באלכ"רים. בשנים 2015-2016 פרסם ארגון ה-FATF עדכון להמלצה 8 אשר יצרה הבחנה בין סוגי אלכ"רים לפי רמת הסיכון שלהם ואופן החלת החובות עליהם, וכן [מדריך מפורט בנושא זה](#). בימים אלה שוקל הארגון תיקונים להמלצה ולמדריך במטרה לצמצם השלכות בלתי רצויות (Unintended consequences) של החלת הסטנדרטים בנוגע לפעילות לגיטימית של אלכ"רים.

שימוש באלכ"רים למטרות טרור

בהקשר הישראלי, שימוש באלכ"רים הוא אחת מהטיפולוגיות המרכזיות למימון טרור. מניתוח של בקשות המידע לרשות בתחום מימון טרור בשנתיים האחרונות עולה כי כ-16.5% מהן נגעו לפעילות המבוצעת על ידי עמותות.

בהמשך סקירה זו מוצג מקרה לדוגמה של חקירה שניהלה ישראל במסגרתה נתפס פעיל חמאס תורכי שניצל אלכ"ר תורכי ממשלתי להעברת כספים לטובת הזרוע הצבאית של חמאס. דוגמא נוספת, מן העת האחרונה, נוגעת להכרזת שר הביטחון

¹ ארגון ה-FATF הינו כוח משימה בינלאומי האמון על פיתוח וקידום מדיניות עולמית ושיטופי פעולה בינלאומיים במאבק בהלבנת הון, במימון הטרור ובמימון פרולפרציה של נשק להשמדה המונית.

באוקטובר 2021 על שישה ארגוני "חברה אזרחית" באיו"ש כארגוני טרור בהיותם חלק מרשת של ארגונים הפועלים בכיסוי בזירה הבינלאומית מטעם ארגון הטרור המוכרז "החזית העממית לשחרור פלסטין".

על מנת לסייע לגופים מדווחים לאתר פעילות חריגה הקשורה בארגונים ללא כוונת רווח, מסמך זה יפרט להלן דוגמאות של **דיווחים לרשות על פעילות בלתי רגילה** המתארים מקרים בהם התעורר חשד אצל הגוף המדווח מסיבות שונות הקשורות בפעילות האלכ"ר, כגון, העברת כספים חריגה לטובת אלכ"רים, שינוי שם האלכ"ר או מחקר גלוי על בעלי שליטה. לבסוף, יפורטו "**דגלים אדומים**" אשר קיומו של אחד או יותר מהם עלול להצביע על פעילות הנחזית כפעילות של אלכ"ר לשם מימון טרור אשר בגינה יש לשקול להעביר לרשות דיווח על פעילות בלתי רגילה.²

² לקריאה נוספת והרחבת היריעה, ראו [מסמך](#) שפרסמה הרשות בשנת 2017 בנושא ניצול ארגונים ללא כוונת רווח למטרות הלבנת הון ומימון טרור.

רקע כללי

ארגון ה-FATF הקדיש המלצה מיוחדת ([המלצה 8](#)) לאיום הנשקף מאלכ"רים, לפיה נדרשות מדינות להתייחס לנושא במסגרת הרגולציה והחקיקה על אלכ"רים ומפורטים צעדים קונקרטיים שיסייעו למדינות ביישום ההמלצה והתמודדות עם הסיכון הנשקף מניצול לרעה של אלכ"רים לשם מימון טרור, תוך חלוקה מובחנת לשני שלבים של הבנת הסיכון ומיגורו. ה-FATF בחר בהגדרה פונקציונלית ולא טכנית לאלכ"ר מתוך כוונה כי **המלצה 8 תחול בצורה מבוססת סיכון, קרי, על אלכ"רים שחשופים לניצול לרעה למימון טרור.**

ההערה הפרשנית להמלצה 8 מתייחסת לכך שזוהו מקרים בהם אלכ"רים שמשו למטרות **גיוס והעברת כספים** (raise and move funds); אספקת **תמיכה לוגיסטית**; סיוע ועידוד **גיוס פעילי טרור** או תמיכה בארגוני טרור ופעילותם בדרך אחרת. ה-FATF מבצע מיפוי של הדרכים בהן ניתן לנצל לרעה אלכ"רים לצורך מימון פעילות של ארגוני טרור.

ביוני 2014 פירסם ארגון ה-FATF [דו"ח](#) שעוסק בניצול לרעה של אלכ"רים לשם מימון טרור. הדו"ח מפרט **חמישה דפוסיים מרכזיים** בהם אלכ"רים מנוצלים לרעה לקידום פעילויות לטובת ארגוני טרור:

- **ניתוב כספים** - אלכ"ר או מי מטעמו, המנתב במרמה כספים לגיטימיים אל גורם טרור או ישויות הפועלות עבורו.
- **השתייכות ישירה לגורמי טרור** - אלכ"ר המקיים קשרים ופועל לקידום אינטרסים של גורמי טרור, לרבות באופן גלוי.
- **ניצול לרעה של יוזמות ופרוייקטים** - יוזמות ופרוייקטים של אלכ"רים המנוצלים לרעה לטובת מימון טרור (כגון משלוחים של סיוע הומניטרי המנותבים אל ארגוני טרור).
- **קידום טרור** - ניצול מתקנים ותשתיות של אלכ"רים לטובת קידום פעילויות טרור וגיוס פעילים.
- **התחזות לאלכ"ר** - זיוף ויצירת אלכ"רים פיקטיביים או יצירת מצג שווא/התחזות לאלכ"ר לגיטימי בכדי לקדם פעילויות של מימון ותמיכה בטרור.

גורמי טרור מנוצלים לרעה פעילות של אלכ"רים גם למטרות **שאינן מימון טרור** גרידא. כפי שעולה מ[דו"ח של מכון מחקר אוסטרלי](#), התשתית הארגונית והפיננסית של אלכ"רים לצד התדמית הנייטרלית שלהם מאפשרת לגורמי טרור לנצל את נגישותם של אלכ"רים לאיזורי סיכון, בכדי להחדיר פעילים, להבריא נשק וציוד ואף לבצע פעולות טרור ממשיות תחת חזות הומניטרית.

עם זאת, נראה כי האלכ"רים עצמם אינם תמיד מודעים לסיכון לניצולם לטרור. כך, ב[דו"ח של איגוד האלכ"רים בגרמניה](#) (שפרסם ה-FATF ב-2020) נמצא כי **תפיסת האיום למימון טרור באמצעות אלכ"רים בגרמניה נמוכה מאד** - 55% הגדירו מימון טרור כ"סיכון נמוך ביותר" ו-5% הגדירו מימון טרור כסיכון גבוה או גבוה ביותר. דו"ח זה גם מתייחס בפירוט ל-5 אלכ"רים גרמנים שונים שסייעו לארגוני טרור (שלושה מהם לחמאס והיתר לחזבאללה וללחימה בסוריה).

ה-FATF מכיר בערך העצום שיש לפעילויות שאינן למטרות רווח, ולפיכך [מתייחס גם לתוצאות לא רצויות](#) (Unintended Consequences) עבור סקטור האלכ"רים, כתוצאה מאמצעי משטר איסור הלבנת הון ומימון טרור המוטלים על ארגונים אלו על בסיס הבנה לא נכונה של הסיכון על פי הסטנדרטים או הגבלת פעילותם במכוון. באוקטובר 2021 פרסם הארגון מסמך הבוחן השלכות אלו, במסגרתו מציין הארגון כי הבדיקה שבוצעה העלתה כי ישנן מגבלות על הסקטור בשלושה תחומים: פיקוח יתר, הגבלת הגישה של אלכ"רים לאמצעי מימון וחשבונות בנק ופירוק, מחיקת רישום או הרחקה של האלכ"ר. **ארגון ה-FATF קורא לניהול נכון של הסיכונים הכרוכים בניצול לרעה של אלכ"רים תוך הבחנה ברמות הסיכון למימון טרור ואי פגיעה בפעילות לגיטימית של ארגונים ללא כוונת רווח.**

ארגון ה-FATF הבחין בין רמות סיכון שונות עבור שני סוגי אלכ"רים - אלכ"רים המעניקים שירות (פועלים בעיקר בתחומי הדיור, שירותי רווחה, מטרות הומניטריות, חינוך ורפואה) שנחשבים לבעלי רמת סיכון גבוהה ואלכ"רים אקספרסיביים (אלכ"רים העוסקים בתרבות, ספורט, אומנות, פוליטיקה, ייעוץ ושתדלנות) בהם רמת הסיכון למימון טרור נמוכה. ה-FATF **מציין כי ישנה קורלציה ברורה בין תחום פעילותו של הארגון לבין רמת הסיכון והחשיפה שלו לגורמי מימון והזנת טרור**. מתוך 102 מקרי מבחן שנבחנו על ידי הארגון בשנת 2014, לא אותרו מקרים של אלכ"ר אקספרסיבי שנוצל לרעה למטרות מימון טרור.³

מקרה מבחן: שימוש לרעה ב-NPO למטרת קידום מדיניות וגיוס פעילים

שר הביטחון הכריז ב-07.02.20 על "ארגון התרבות הפלסטינית במלזיה" (Palestinian Cultural Organization Malaysia או PCOM) כארגון טרור המשתייך לחמאס. עמותה זו מהווה זרוע ביצועית של חמאס במלזיה, שמטרתה הפומבית הינה הצגת הנרטיב הפלסטיני לעם המלזי, כדי לעודד ולהעניק סיוע לעם הפלסטיני. בפועל, העמותה משמשת בתור שגרירות חמאס במלזיה, שבאמצעותה קנתה תנועת חמאס אחיזה משמעותית במדינה. מעבר לביסוס פעילותה של תנועת חמאס במלזיה, הארגון משמש עוגן מרכזי בפעילות איתור וגיוס סטודנטים פלסטינים אשר לומדים במלזיה, מתוך מטרה שאלו ישתלבו בשורות הארגון בגדה המערבית ומחוצה לה.

בשנת 2018 פרסמה **יחידת המודיעין הפיננסי באוסטרליה** (AUSTRAC) מסמך דגלים אדומים בפעילות אלכ"רים בהקשר למימון טרור. מלבד תחומי העיסוק של ארגונים ללא כוונת רווח, מפורטים בדו"ח מאפיינים נוספים אשר יכולים להצביע על ניצול פעילותם של אלכ"רים בתחומי סיכון למימון טרור:

- אלכ"ר הפועל בסביבה עתירת מזומנים.
- אלכ"ר שאינו עומד בחובות רגולטוריות של ציות ופועל באופן שאיננו שקוף וללא יידוע הציבור.
- אלכ"ר המסתמך על תרומות מן הציבור כערוץ המימון המרכזי.
- תמיכה או זיקה של אלכ"ר לפלג אוכלוסייה ספציפית, זרם דתי או מיעוט מסוים.
- אלכ"ר הפועל ומעביר כספים לאיזורי סכסוך, מדינות בעלת סיכון גבוה או שהינו בעל זיקה לגופים באותם אזורים.
- חובות רגולטוריות - ארגונים וולונטאריים שלעיתים אינם חייבים בדיווח והפיקוח עליהם מצומצם.

מקרה מבחן: שימוש של ארגון טרור ב-NPO כערוץ להעברת כספים ששימשו לרכש אמצעי לחימה

ה-FIU **האוסטרלי** פרסם (2018) מידע ביחס לחקירה של NPO בינלאומי בעל סניף באינדונזיה שבראשו עמד גורם המשתייך לאלג'מאעה אל-אסלאמייה (ארגון טרור המסונף לאל-קאעדה) שניצל את הארגון **כערוץ להעברת כספים מאל-קאעדה לג'מאה אסלאמייה** לצורך רכישת אמצעי לחימה ומימון פעולות טרור. ה-FIU השתמש בחקירתו במידע פיננסי, בכלל זה, סיכום טרנזאקציות של הארגון, מידע על חשבונות בנק מחו"ל מהם הועברו לארגון כספים, יעדי ההעברות שביצע הארגון ורישומים של זהות בעלי החשבון ומורשי החתימה.

³ FATF Report – Risk Of Terrorist Abuse in Non-Profit Organizations, p. 6, para 14.

בימים אלו שוקל ארגון ה-FATF תיקונים לנוסח המלצה 8 וההערה הפרשנית שלה, על-מנת לחדד את החובה החלה על מדינות לבצע הערכת סיכונים מפורטת ולזהות את אותם אלכ"רים המצויים בפועל בסיכון מוגבר לניצול לצורך מימון טרור (ולא רק אלו אשר עשויים להיות חשופים לסיכון באופן כללי), ולהתאים את מאפייני הפיקוח והבקרה החלים עליהם לרמת הסיכון. ארגון ה-FATF צפוי לפרסם גם עדכון למדריך משנת 2015 אשר יפרט דוגמאות ושיטות מומלצות להערכת הסיכון וליישום אמצעי בקרה ופיקוח מתאימים, תוך צמצום הפגיעה בפעילות לגיטימית של אלכ"רים והבטחת הגישה שלהם לשירותים פיננסיים.

פעילות אלכ"רים מול ישראל בהקשרי מימון טרור

זו"ח של המשרד לנושאים אסטרטגיים משנת 2019 מתאר תופעה של הזרמת כספים מטעם האיחוד האירופי אל ארגונים חברתיים-הומניטריים פלסטיניים הפועלים במסגרת ארגוני ה-BDS, אשר הנם בעלי זיקה לארגוני טרור. אותם אלכ"רים מקיימים פעילות הומניטרית לכאורה, אך מקדמים חרמות על ישראל ומעורבים בהם גורמים אשר הקשורים לארגוני טרור, באופן המעלה חשש בנוגע ליעדי הכספים המועברים למימון הפעילות. **זו"ח זה יוצא מנקודת הנחה כי בסביבת סכסוך ובהעדור שקיפות ובקרה נאותה על פעילות הארגונים, זליגת הכספים מארגונים לגיטימיים לכאורה אל גורמי טרור היא כמעט בלתי-נמנעת.**

דוגמה בולטת לתופעה המתוארת לעיל היא ארגון NPA (Norwegian People's Aid), אלכ"ר נורווגי הפועל בתחומים של פירוק מנשק, סיוע הומניטארי ואינטגרציה של פליטים). על-פי הדו"ח, הארגון מקדם אקטיבית חרמות על ישראל ומזין בעקיפין פעילות טרור. הרשויות האמריקאיות קנסו את הארגון בכ-2 מיליון דולר לאחר שאיתרו שימוש לרעה בכספי מימון אמריקאים מצד הארגון, שלהצהרתו נועדו להעצמה של צעירים בעזה, אך בפועל שימשו להכשרות עבור פעילות פוליטית בהן נטלו חלק פעילי חמאס והחזית העממית (ארגוני טרור מוכרזים בארה"ב).

זו"ח נוסף של המשרד לנושאים אסטרטגיים אודות הקשר שבין ארגוני טרור מוכרזים לארגוני חברה אזרחית הפועלים במסגרת ארגוני ה-BDS, מצביע על עשרות מקרים בהם נראה כי קיימת זיקה בין ארגונים אזרחיים אלו, לבין פעילי חמאס והחזית העממית לשחרור פלשתיין. הדו"ח מבליט את ערכן של עמותות ככלי בידי ארגוני טרור לאימוץ שיטות פעולה לגיטימיות לכאורה ושימושן כדו"ח נוספת התומכת בפעילות הארגונים כנגד מדינת ישראל. אלכ"רים מטבעם נהנים מתמיכה ומימון ממגוון גופים, החל בקרנות פילנטרופיות ועד מימון ותקצוב מדינתי, ועל כן משמשים מכשיר יעיל לניצול הערוצים הפיננסיים הנ"ל וניתובם לפעילות הקשורה לארגוני טרור במישרין או בעקיפין.

אלכ"רים מנקודת מבטה של הרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור

ניתוח בקשות לקבלת מידע שהעבירו גופי ביטחון לרשות בשנים 2021-2022 מעלה כי **שיעור בקשות המידע אשר נקשרו לעמותות על בסיס תיקים וכתבות עומד על 15.2% ב-2021 ו-17.7% ב-2022**. ממצא זה מצביע על כך שחלק משמעותי מהפרשיות הפיננסיות שהופנו לבדיקת הרשות כללו עמותות או בעלי תפקידים בהן ומדגיש את **הסיכון הקיים בניצול לרעה של אלכ"רים** בהקשרי טרור.

מקרה מבחן: ניצול לרעה של אלכ"ר תורכי ממשלתי לסיוע לזרוע הצבאית של חמאס

ארגון TIKA (הסוכנות התורכית לשיתוף פעולה ותיאום - Turkish Cooperation and Coordination Agency) הינו סוכנות תורכית ממשלתית הפועלת כאלכ"ר במדינות רבות בעולם (פרויקטים בתחום החינוך, בריאות ותשתיות במדינות רבות באסיה ובאפריקה).

בשנת 2017, כוחות הביטחון הישראליים עצרו את מנהל סניף עזה של TIKA, מחמד מורתג'א, באשמת סיוע לארגון חמאס. מורתג'א נחשד שפעל כעשור בשירות הזרוע הצבאית של חמאס והונה את TIKA בכך שהסב לטובת הזרוע הצבאית של חמאס תקציבים בשווי מיליוני שקלים שנועדו למטרות הומינטאריות בעזה.

בין היתר, מורתג'א הכליל פעילים של הזרוע הצבאית של חמאס ברשימות הנזקקים ובדרך זו הם זכו למענקים כספיים ולחבילות מזון. מורתג'א גם מימן בתום מבצע 'צוק איתן' אירוע צדקה פומבי שבמהלכו זכו פעילי חמאס למענקים והטבות.

מחקירת שב"ב בעניינו עלה כי מורתג'א גוייס לשורות חמאס עוד בשנת 2008 והחל לפעול במסגרת הזרוע הצבאית של הארגון. בין היתר, הוכשר מורתג'א באימונים צבאיים, אחסן בביתו אמל"ח ואף נשלח מטעם TIKA להכשרה שנועדה בדיעבד לשם השגת מידע טכני עבור חמאס לצרכי שיפור דיוק הרקטות המשוגרות לעבר ישראל.

יצוין, כי ה-FATE זיהה (מרץ 2022) סיכוני הלבנת הון קונקרטיים מצד אלכ"רים בתורכיה וקרא לרשויות במדינה לנקוט גישה מבוססת סיכון כדי לפקח על ארגונים אלו ולמנוע את ניצולם למימון טרור.

מקרה מבחן: שימוש לרעה בעמותות "חברה אזרחית" למימון הפעילות הצבאית של ארגון הטרור "החזית העממית

לשחרור פלסטין"

באוקטובר 2021, הוכרזו [שישה ארגונים](#) של "החזית העממית לשחרור פלסטין" כארגוני טרור בהיותם חלק מרשת של ארגונים הפועלים בכיסוי בזירה הבינלאומית מטעם החז"ע על מנת לתמוך בפעילותו ולקדם את מטרותיו: ועדת הנשים, המוסד המשפטי "אלצ'מיר", מוסד המחקר "ביסאן", ארגון "אלחק", התנועה העולמית להגנה על ילדים - סניף פלסטין (DCI-P) וכן ועדת הפעילות החקלאית (UAWC).

ארגונים אלו פעלו בכסות של "ארגוני חברה אזרחית", אולם משתייכים הלכה למעשה ומהווים זרוע של הנהגת ארגון הטרור. הארגונים שהוכרזו נשלטים על ידי בכירי החזית העממית לשחרור פלסטין, מעסיקים פעילי חז"ע רבים בתפקידי שטח וניהול, לרבות פעילים אשר היו מעורבים בפעילות טרור.

גופים אלו מציגים עצמם כמי שפועלים למען מטרות הומניטריות, אולם בפועל משמשים כיסוי לקידום פעילות החזית העממית ולמימון. בהתאם להנחיות מפקדת הארגון, שיוכם לארגון מוסתר מסיבות ביטחוניות הנוגעות לחשש מפני נקיטת צעדי אכיפה על-ידי גופי ביטחון בארץ ובעולם.

בהיבטי המימון, ארגונים אלה, הנשלטים על-ידי החז"ע, משמשים מקור מרכזי עבור מימון פעילות הארגון בכללותו ונוטלים תפקיד משמעותי בבניין הכח והתעצמות ארגון הטרור וזאת. הארגונים שהוכרזו קיבלו סכומי כסף גדולים ממדינות אירופה ואירגונים בינ"ל, תוך שימוש במגוון דרכי זיוף ומימרה. כספים אלו שימשו את החז"ע לתשלומים למשפחות אסירים ביטחוניים ו-"שהידים", משכורות לפעילים, גיוס פעילים, קידום פעילות טרור והתעצמות, קידום פעילות החזית העממית בירושלים והפצת מסרים והאידיאולוגיה של הארגון.

בד בבד, ניתוח הדיווחים על פעילות בלתי רגילה שהועברו לרשות בהקשרי פעילות אפשרית של אלכ"רים עבור ארגוני טרור מעלה כי קיימת עירנות בולטת של המוסדות הפיננסיים לתופעה של ניצול פעילותם לעבירות מימון טרור ולבעייתיות העולה מהתופעה, לרבות סירוב לביצוע הפעילות ודיווח לרשות ולמשטרה במקביל, בין אם הפעולה בוצעה ובין אם לאו.

להלן, דוגמאות של דיווחים על פעילות בלתי רגילה שהועברו לרשות:

- ✓ בחשבון של עמותה שמטרתה מתן סיוע הומניטרי, פסיכולוגי ורפואי עבור פליטים מסוריה (המוגדרת בחוק בישראל כמדינת אויב) זוהתה פעילות שחרגה מזו שהוצהרה בפתיחת החשבון. בפרט, בחשבון העמותה נתקבלו כספי תרומות מגורמים פרטיים באופן תכופ ובסכומים גבוהים משהוצהר בפתיחת החשבון. מנגד, כספים רבים הועברו לחו"ל מדי חודש ללא יכולת להתחקות אחר יעדם הסופי, כולל העברות למוטבים שזוהו כארגוני צדקה ועמותות בחו"ל. זאת על אף שלא הוצהרה פעילות בינלאומית צפויה בעת פתיחת החשבון.
- ✓ חברת אשראי זיהתה עשרות עסקאות בינלאומיות של לקוח שהעביר כספים לעמותה בחו"ל בעלת שם דומה פונטית לשם של עמותה שהוכרזה על ידי משרד הבטחון הישראלי. בנוסף נמצא כי אותו לקוח ביצע עסקאות נוספות בעבר מול עמותה אחרת שנקשרה, במידע גלוי, לעמותה מוכרזת.

- ✓ התקבל דיווח מבנק על סירוב לפתיחת חשבון עבור עמותה לאחר שהבנק מצא כי **מורשי החתימה** בחשבון ובעלי השליטה בעמותה **נקשרו במידע גלוי לעמותה מוכרזת**. הדיווח הועבר במקביל לידיעת משטרת ישראל.
- ✓ דיווח מחברת אשראי ביחס לעסקה של גורם פרטי שהעביר כספים באמצעות כרטיס האשראי לעמותה **ששמה דומה לעמותה בחו"ל שהוכרזה** על ידי משרד הבטחון הישראלי. התשלום נעשה דרך אתר שנראה לכאורה לגיטימי אך בדיקה מעמיקה של הקישורים באתר העלתה למדווח את החשד כי מדובר באתר של העמותה המוכרזת.
- ✓ דיווח של בנק אודות לקוח שנצפה כי בחשבונו מתקבלים כספים מגורמים פרטיים שונים אותם הוא מעביר לעמותות בישראל, משלא הצליח להעביר את הכספים באחת הפעולות שנחסמה נקט במספר דרכים על מנת לנסות ולעקוף את מחסומי הבנק: **העברות רבות באמצעות האינטרנט** (ולא באמצעות הסניף), **פיצול של הסכומים** ("דרדוס" או הבניה) ו**שינוי פונטי של שם חשבון המוטב** (העמותה). בנוסף, המדווח מצא כי באחת הפעולות, הלקוח ניסה להעביר כספים לחשבון של עמותה שנקשרה לעמותה מוכרזת.
- ✓ בחשבון של עמותה בישראל הפועלת בתחום החינוך נתקבלו כספים בהעברות מט"ח בתדירות חודשית ובסכומים גבוהים מחשבון בתורכיה שבבעלות **עמותה תורכית**. הדיווח **נקשר לחקירה מתנהלת** של אחד מגופי הביטחון והמידע בו ביסס את החשד לפעילות העמותה מול תורכיה ושפך אור על קשרים נוספים של החשודים המעורבים באותה חקירה לגורמים בחו"ל.
- ✓ דיווח של בנק אודות חשבון של עמותה בישראל אשר התפרסמה לגביה **ידיעה תקשורתית על פעילות אכיפה בטחונית מול עובדיה** בגין קשר לתנועת החמאס. לאותו הדיווח צורפו מסמכים אשר סייעו בחקירת הרשות אודות החשבון ובפרט, תדפיסי עו"ש המציגים פעילות פיננסית בחודשים טרם הדיווח ופירוט נושאי המשרה בעמותה לרבות בעלי שליטה ומורשי החתימה.

הנחיות לגופים המדווחים

- **בדיקה מול הרשימה:** בהתאם לצווי איסור הלבנת הון ומשטר הסנקציות בהקשרי מימון טרור, בכל התקשרות עם לקוח חדש, בעת עדכון הרשימות ובעת ביצוע פעולות מסוימות ישווה הגורם המפוקח את שם הלקוח, הנהנה, מורשה החתימה ובעל השליטה בחשבון וכן את שמותיהם של צדדים לפעולת העברת כספים אל מול רשימות המוכרזים ויזהה אם קיימת התאמה ביניהם.
- **עיכוב פעולה:** בהתאם להוראות סעיף 32 לחוק המאבק בטרור, אם זיהה הגורם המפוקח התאמה כאמור, יעכב באופן מיידי כל פעילות בחשבונו של הלקוח, ולא יעשה כל פעולה ברכושו.
- **קבלת הנחיות מהמשטרה:** בהתאם להוראות סעיף 33 לחוק המאבק בטרור ידווח הגורם המפוקח לחוליית תיאום הלבנת הון במשטרת ישראל (Modiincalcali@police.gov.il), ויעביר לה את פרטי הלקוח וכן את פרטי העסקה או הפעולה, וימתין לקבלת הנחיות מהמשטרה בנוגע להמשך פעילות.
- **דיווח על פעילות בלתי רגילה לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור:** בהתאם להוראות סעיף 95 לחוק המאבק בטרור, סעיפים 7 ו-8א לחוק איסור הלבנת הון והוראותיהם של צווי איסור הלבנת הון שהותקנו מכוחו, **במקביל** להעברת הדיווח למשטרה יעביר הגורם המפוקח דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור. הדיווח יכלול את פרטי הלקוח וכן את פרטי העסקה או הפעולה ונסיבותיהן, לרבות אזכור מפורש כי מדובר בדיווח הנוגע למימון טרור, ציון כי הועבר במקביל דיווח למשטרה ושימוש **בביטויי המפתח המתאימים**.

דגלים אדומים

מטרתם של הדגלים האדומים היא לחזק את המודעות הציבורית לתופעה ואת היכולת של המגזר הפיננסי לזהות ולהתריע אודות הפעילויות המפורטות ברשימה.

יובהר, כי דגל אדום מהווה אינדיקציה אשר עשויה לסייע בזיהוי פעילות חריגה. אין בקיומו של דגל אדום בודד בפני עצמו כדי להעיד בהכרח על סיכון להלבנת הון או מימון טרור, ובלבד שקיים הסבר מניח את הדעת לפעילות זו. יחד עם זאת, ככל שקיימים דגלים אדומים רבים יותר בפעילות, כך מתגבר החשש כי מדובר בפעילות בעלת זיקה להלבנת הון או מימון טרור. דגלים אדומים אלו יכולים לשמש עילה לבחינה של הפעילות והעברת דיווח בלתי רגיל לרשות בגינה. חשוב להבהיר כי הרשימה שלהלן אינה מהווה רשימה מלאה או סגורה.

▲ דגל אדום הקשור לפעילות טרור באופן ישיר.

🚩 דגל אדום כללי המצביע על סיכון לניצול לרעה של אלכ"רים.

פעילות מול לקוחות, תורמים, שותפים, ספקים

▲ קיים מידע כי תורמים, שותפים, ספקים או מוטבים לפעילות מעורבים בעצמם או קשורים לישויות המעורבות בפעילות טרור.

▲ תורמים, שותפים, ספקים או מוטבים לפעילות ממוקמים במדינות בסיכון גבוה או במדינות הידועות בתמיכה או בנוכחות גורמי טרור בשטחם.

🚩 תרומות עבור האלכ"ר מתקבלות על ידי צד שלישי.

🚩 תרומות בהיקף משמעותי מועברות ממדינות בהן אין לאלכ"ר פעילות, ללא הסבר מניח את הדעת.

🚩 נראה כי התורם מנסה להסתיר את זהותו ו/או את מקור העברת הכספים.

🚩 תרומה מתקבלת מגוף שבעלי השליטה בו אינם ברורים.

🚩 תרומות של ישויות בלתי קשורות לכאורה שהן בעלות מאפיינים זהים (כגון, סמיכות זמנים בין התרומות בסכומים דומים ובתדירות דומה).

אופן התנהלות פיננסית

▲ בקשה להעברת כספים לישות או ארגון מוכרזים או בקשה להעברת כספים לישות או ארגון אשר קיים מידע כי הם קשורים לישות או ארגון מוכרזים, בכלל זה קשרים משפחתיים או עסקיים.

▲ העברות לאלכ"ר אחר אשר ידוע כי הישויות המעורבות בפעילותו קשורות לפעילות טרור או מימון טרור.

▲ בפעילות האלכ"ר, ובכלל זה בחשבונות הבנק שלו, מעורבים ישויות או גורמים שקיימים לגביהם או לגבי ישויות קשורות אליהם צווים מנהליים.

🚩 מקור התרומות הינו טריטוריה בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור.

🚩 העברות מחשבון האלכ"ר לחשבונות בטרטוריות בסיכון גבוה להלבנת הון ומימון טרור.

🚩 תרומות מתקבלות במזומן בתדירות גבוהה או בהיקפים משמעותיים.

- פיצול תרומות לסכומים הנמוכים במטע מסף הדיווח הקבוע בחוק לתרומה בעילום שם.
- משיכות מזומנים גדולות וחריגות מחשבון האלכ"ר
- ערבוב של כספי האלכ"ר עם כספים פרטיים וכספים של חברות עסקיות.
- התנהלות כספית מחוץ לחשבון הבנק של האלכ"ר.
- ריבוי תרומות חריג המתקבלות מאותו תורם.
- אלכ"ר מתקשה להסביר או אינו יודע לציין מהי סיבת ההעברה, המטרה לשמה נועדו הכספים או מי הנהנה הסופי של הפעולה הכספית.
- אלכ"ר שאין בידו כדי להמציא אסמכתאות התומכות במטרת העברת הכספים.
- העברות מבוצעות לגורמים שלא תואמים את מטרות העמותה או את הפרויקטים המבוצעים על ידה.
- נראה כי הבעלים או מורשי החתימה בחשבון אינם מעורים בפעילות המבוצעת בו.
- מסמכים המוצגים על ידי האלכ"ר בעלי מהימנות נמוכה, נחזים להיות מזויפים או פיקטיביים או שאינם משקפים באופן מדויק את פעילות האלכ"ר או את העסקה המבוצעת על ידו.
- הפעילות הפיננסית של האלכ"ר אינה מאפיינת ארגוני צדקה (כגון, העברות גדולות למספר נזקקים מועט, העברות כספים לעסקים, ריבוי תרומות ממספר מועט של תורמים), בלא סיבה נראית לעין.
- פעולה פיננסית של אלכ"ר, אשר נראה כי אין קשר בין הפעולה המוצהרת של האלכ"ר לבין הצדדים לפעולה.
- שימוש במתווכים כגון ישויות ציבוריות ועורכי דין כדי לתרום או לקבל כספים מאלכ"ר.
- אלכ"ר המגייס תרומות עקב אירוע גלובלי (לדוגמה אסון טבע או משבר הומניטרי) וממנה גורם שלישי שינהל את כספי התרומות. אותו גורם שלישי מנתב את כספי התרומות אל מדינות בסיכון גבוה.
- כספים שמקורם בנותני שירותים פיננסיים מופקדים בחשבון המנוהל למטרות צדקה, כאשר גובה הסכומים ותדירות הפעולות אינם סבירים.
- ריבוי הלוואות מגופים חוץ בנקאיים או גורמים פרטיים
- העברות למוטבים הנתמכים על ידי האלכ"ר מבוצעות דרך נותני שירותים פיננסיים, בלא הסבר סביר.
- פעילות פיננסית לא מוסברת בין שני אלכ"רים או יותר.
- נתיב כסף מבוזר ומורכב שאינו הולם או מאפיין התנהלות פיננסית או בכלל של אלכ"ר.

מבנה הארגון ואופן התנהלותו

- באלכ"ר ישנם נושאי משרה הקשורים לפעילים או ארגוני טרור.
- באלכ"ר ישנם נושאי משרה, אשר היו קשורים בעבר או קשורים כעת לאלכ"רים או ארגונים אחרים אשר הוכרזו, או שקיים לגביהם מידע על קשר לפעילות טרור או מימון טרור.
- ידוע כי האלכ"ר מעביר משאבים אל או מבצע פעילות באזורים בהם ידוע על נוכחות משמעותית של פעילי טרור.
- כתובת שניתנה ע"י האלכ"ר או ע"י סניפיו שייכת או משמשת ארגונים חשודים בפעילות טרור.
- אלכ"ר מצהיר כי הוא פועל באיזור גיאוגרפי מסוים, מעביר כספים לאזורים גיאוגרפיים אחרים, בייחוד כאשר הכספים מועברים לאזורים גיאוגרפיים בהם הסיכון לפעילות טרור ו/או מימון טרור גבוה.
- פעילות האלכ"ר אינה תואמת את המטרות ו/או הפרויקטים המוצהרים של האלכ"ר.

- קיים מידע שלילי לגבי אלכ"ר או לגבי נושא משרה באלכ"ר או גורם קשור לחשבון האלכ"ר.
- מורשי חתימה בחשבון בנק העמותה אינם נושאי משרה או עובדי העמותה.
- אלכ"ר בעל שדרת עובדים מצומצת עד לא קיימת ונוכחות פיזית זניחה, שאינן תואמות לפעילות כספית ענפה.
- חוסר התאמה בין אזור הפעילות הגיאוגרפי של האלכ"ר למקום ניהולו.

עדכונים נוספים ניתן למצוא:

בעמוד הלינקדאין

בעמוד הפייסבוק

באתר שלנו

